

II.

Voor Elodie en Fons braken nu heerlijke dagen aan. Beiden moesten hard werken, want in Vlaanderen wordt er gewoekerd met elken duim grond en 't landvolk schijnt soms vergroeid met den akker, waarop het wroet. Vrouwen en dochters arbeiden ijverig mede, even hard, ja, dikwijls harder dan de mannen, en bij een voorgenomen huwelijk wordt de waarde hiervan niet alleen naar geld en goed, maar ook naar de lichaamskracht en gezondheid der bruid geschat. Vele echtverbintenissen gelijken meer een overeenkomst tusschen twee werkpartijen dan een vereeniging uit liefde, en heel dikwijls gebeurt het dan ook, dat de boer een vrouw kiest voor zijn zoon, die gewillig vaders wensch vervult.

Elodie en Fons hadden het dus elken dag druk. De oogst van 't vlas, de cichorei, het graan, de aardappelen, de verzorging van het vee, de bereiding der boter, alles bracht werk mee, en op beider hoeven heerschte leven en beweging van voor zonsopgang tot na den ondergang. Maar de geliefden staarden naar den Zondag, als een verpoozing, een mijlpaal in hun leven van beslommeringen, den Zondag, die hen weer samen bracht, 't zij op de hoeve, als het meisje de «thuiswacht had», 't zij op 't veld, als beiden konden wandelen. Dan dwaalden ze langs de slingerende paadjes tusschen 't elzenhout, of zaten uren aan den zoom van de beek, genoeglijk koutend, vroolijk, vol blijde hope.

* * *

Zekeren Zondag avond keerden de verloofden van Wijkegem naar Meerdale terug.

't Landschap lag te gloeien in de avondzonne... maar weldra zou de schemering dalen en Vlaanderen zich hullen in 't kleed van den nacht.

Morgen was 't weer werkdag !

Doch nog genoten boeren en veldarbeiders van de zoete ruste; ze zaten rookend op hun wonnigen boomgaard of wandelden langs den akker, om den stand van 't gewas na te gaan; anderen kaartten in een herberg, 't zij in de gelagkamer, waarvan de ramen wijd openstonden, of buiten onder een linde. Ook in de bollebanen was 't druk. De schutters keerden van de wip terug, druk babbelend over hun spel.

Fons en Elodie wandelden langzaam voort, als wilden ze hun samenzijn rekken... want een gansche week zou hen weer scheiden... Nu en dan een groet, een vluchtig woordje, maar geen lange, zoete gesprekken, zes dagen lang.

— 'k Heb dorst, zei de jongeling. We gaan in «de Krone» een glas bier drinken.

— Maar niet te lange zitten, Fons, vermaande de maagd. Ik moete op tijd binnen zijn !

— We gaan voor den donkeren thuis zijn, zoo dat is wel, hé ?

— Jaa't.

Ginds stond «De Krone», een groote, ouderwetsche afspanning, met drie hooge ramen aan weerskanten der breede deur, en wijde koetspoort. Zes zware linden spreidden voor de herberg hun weelderig gebladerde uit, en op de houten bank nevens den paardenrinkbak zaten thans eenige jonge lieden, druk babbelend, bijeen.

— Laat ons doorgaan ! zei Elodie. Pol Masselis is er bij... laat ons gebaren 1) hem niet te zien !

— Pol Masselis !

— 'k Hoore zijn stemme ! Laat ons doorgaan, Fons ! Mijd hem... En Camiel is er ook bij... ge weet wel Camiel, de boever, die bij ons geweest is en weggejaagd werd.

— Ja en die zijn laatsten Zondag vrij loopt. Deze week moet hij voor den tribunaal komen ! Wel ja, Elodie, we zullen door gaan en in «'t Vliegend Paard» een pintje pakken... dat is 't zelfde !

Masselis zat werkelijk voor «De Krone», en zooals altijd, had hij eenige jonge dorpelingen getrakteerd op bier.

Mild was hij immers, de rijke boerenzoon... mild, om populair te worden, invloed te verkrijgen, om te snoeven ook, en om vleitaal te hooren ! En helaas ! met bier verkrijgt men in Vlaanderen veel invloed.

En Pol zag niet nauw, wie tot zijn vereerders behoorden ! Thans was Camiel, de vermaarde paardenknecht, maar tevens de beruchte drinkebroer, zijn toevallige gezelschap.

Masselis zag het naderend paar en dadelijk fluisterde hij Camiel iets in 't oor.

De ruwe boever schaterde van pret en sloeg wild de handen op de knieën.

— Ja, ja ! riep hij... We zullen plezier hèn ! Hij sprong recht, liep naar de verloofden en stond een oogenblik op zijn handen, met de voeten omhoog... Dan maakte hij een diepe buiging en zei luid :

— Meneere en madam, 'k heb de eere je te groeten... Deze weke ga ik onze parochie verlaten... 'k moete voor een tijd in 't hotel van 't Gouvernement... en 'k

1) veinzen.

zou algelijk afscheid willen nemen van julder, bijzonderlijk van madam, de dochtere van men braven baas Vermeersch !

— Laat ons door, Camiel ! zei Fons op kalmen toon, ofschoon hij 't spotgelach van Masselis en diens drinkebroers hoorde.

— Weeral jaloersch, meneere Dhondt ? hernam de boever. En hij keerde zich naar zijne gezellen voor de herberg en riep :

— Meneere is jaloersch... men ziele, ie is jaloersch ! Meneere Masselis, vraag Elodietje eens of ze met je wil tikken 1), Dhondt gaat zoo dul 2) worden of een stier !

De rijke boerenzoon naderde lachend met een glas bier.

— Ga je ons doorlaten ? kreet Fons boos.

Hij poogde Camiel op zij te duwen, maar deze versperde 't meisje den weg, zeggende :

— Fons, jaloerschheid is een doodzonde... we moeten je dat afleeren !

— 't Is waar ! spotte Masselis. Alloh ! Elodie.. toog 3) eens dat je niet kwaad meer zijt op mij en drink een teugske...

Hij bood haar 't glas bier aan.

't Meisje zag bleek, haar oogen verrieden angst en smeekend zag ze haar verloofde aan.

Fons ontmoette haar blik... en hevige woede beving hem.

Wild sloeg hij 't glas weg, duwde den boever geweldig op zij en ging dreigend voor Masselis staan.

— 'k Wete wel, dat gij Camiel opsteekt ! riep hij. En dat is laf ! Alleene en durft je niets doen... maar

1) de glazen tegeneen stooten. 2) woedend. 3) toon.

met geld en drank huur je helpers. Maar zwicht 1) je kerel ! Laat ons nu gerust !

Masselis zag zijn vijand treiterend aan, en sprak bedaard... uitdagend bedaard en langzaam :

— Je maakt je altijd kwaad ! Als een ander maar naar Elodie kijkt... poef ! je vliegt op, je zijt wroed dul van koleere 2) !

— Ehwel ! je mag gij naar Elodie niet zien ! Je en zijt dat niet waard ! Weet je 't nu ? schreeuwde Fons woedend.

Camiel, die weer voor 't paar stond, zei op aanhitsenden toon :

— Meneere Masselis, 'k en zou me dat algelijk 3) niet laten zeggen ! Nu zou ik Elodie een handje geven... Toog, dat je meester zijt ! Je zijt algelijk de koning van de parochie ! Fons is een koeknape 4) bij joen... een duts, een krotter, een dompelare.

— Ja, 'k wille Elodie een plakske 5) geven ! riep Masselis overmoedig. En hij stak zijn hand uit.

— Weg ! donderde Fons. En met gebalde vuisten stond hij voor den uitdager.

— Men ziele, ie is jaloersch... 'k en heb van men leven zoo'n jaloerschaard niet gezien, siste Camiel. Toe, meneere Masselis, leer hem dat af ! Zoo jaloersch zijn !

— Door zulke kerels laat' ge u opstoken, hernam Dhondt. Nu toog je, wie ge zijt !

Maar 'k zegge het nog... zwicht je ! Je moest vergaan van schaamte : lijk 'nen schoelie 6) rand je de menschen op strate aan... je toogt wie je zijt !

— Je moet zwijgen ! schreeuwde Masselis nijdig.

1) pas op. 2) razend boos van drift. 3) toch. 4) veehoeder. 5) handje. 6) schurk.

want talrijke dorpelingen waren uit de herberg gekomen en hadden Fons' woorden gehoord.

— Je moet zwijgen ! herhaalde Pol. En zeere 1) ook, of 'k trekke je voor den tribunaal ! 2)

— Ha ! voor den tribunaal ! spotte Dhondt. Peins je misschien dat de rechters ook eerbied hebben voor meneere Masselis van Meerdale ? Peins je, dat je die heeren me je pinten kunt omkopen ? Voor den tribunaal ? Zorg maar, dat je gij niet voor den tribunaal komt !

Eenige dorpelingen lachten... Niet allen kropen voor den rijken boerenzoon !

Masselis werd woedend.

— Toe, laat ons nu maar door, jongen, je maakt je belachelijk ! hernam Fons.

— 'k En zou me dat niet laten zeggen van zoo'n krotter, zoo'n patatten 3) boerke ! zei Camiel weer.

— 'k En ga me dat vaneigen niet laten zeggen ! kreet Pol. Elodie moet mij een handje geven... ik wille... en ze moet.

En hij trachtte de hand van 't angstig meisje te grijpen.

Maar Dhondt gaf den onbeschaamden snoever zoo'n geduchten stoot, dat deze bijna omver tuimelde.

— Camiel, help me ! tierde Masselis rood van drift.

— 't Is nu genoeg ! klonk een zware stem.

De brouwerszoon, een kloeke, lange jongeling, sprong toe, gereed om Dhondt bij te staan.

— Twee tegen één, dat en is niet juist, zei hij. Ik helpe Fons ! Maar 'k en heb geen goesting 4) om te vechten en daarom, Masselis, gij met al uw hoogmoedige streken, laat dit paar door en rap ook... of 'k zal ik eens dorschen !

1) vlug. 2) rechtbank. 3) aardappelen. 4) zin.

— Ja, 't is nu al wel! riepen ook anderen. Een mensch zou niet meer gerust over de bane gaan... 't Is schandalig!

Pol begreep, dat hij toegeven moest, en ziedend van toorn, keerde hij naar de bank terug.

— En let nu op, dat je zulke perten niet meer speelt, zei Fons nog. Je heb vele macht met je geld, maar toch minder als je peinst. Ze kruipen niet alle-male voor je!

De verloofden verwijderden zich.

Elodie had tranen in de oogen.

— 't Is schandalig! zei ze. 't Is schandalig!

— Och! wat kun je verwachten van zoo'n kerel? Ie zal nog bersten van hoogmoed!

Maar dat ie mij niet meer in den weg komt! sprak de jongeling nog boos.

— Mijd hem Fons! Toe, mijd hem!

— Zoovele ik kan, maar ie mag weten dat ik niet benauwd ben van hem!

— En die Camiel... ah! dat is een sloeber!

— O, die wordt van de weke voor eenigen tijd in den bak gedraaid! Meerdale gaat van hem verlost zijn... en 't is een heele kuisching 1)! Toe, Elodie, en peins er niet meer aan!

De jonge lieden vergaten naar «'t Vliegend Paard» te gaan.

Aan de hoevepoort van Vermeersch namen ze afscheid.

— Tot Zondage, Elodietje!

— Tot Zondage, Fons! En mijd algelijk Masselis maar! Nietwaar, je gaat hem mijden?

— Ja, ja... en peins er niet meer aan!

Nog een kus en ze scheidden van elkander, deze

1) schoonmaak.

brave, eenvoudige boerenkinderen, wier liefde zoo oprecht, zoo rein, en zoo innig was!

Fons stapte langzaam naar huis.

Hij was nog gansch vervuld van 't tooneel voor «De Krone». En woedend balde hij de vuisten!

Ha! die Masselis, die onverdragelijke, hoogmoedige dwaas, welke meende dat ieder voor hem buigen moest, omdat hij... of liever zijn vader geld bezat!

Maar hedenavond had hij dan toch niet gezegevierd, en nooit, neen nooit, zou hij zegevieren, hoe rijk hij ook mocht zijn, hoe omringd van vleiers, hoe geëerd door verstompte, karakterlooze dorpingen!

't Werd donker nu, hoeven, huizen, hutten en boomen, struiken, hagen, leken al zeer onwezenlijk tegen den duisteren achtergrond.

Hier en daar blekte een lichtje... de lamp in een boerenwoning... een kaars voor een heiligenbeeld op de kas... de bollantaarn van een knecht, die «de ronde der stallen deed.»

Sterren verschenen en begonnen hel te flikkeren...

Ruste en vrede lagen alom verspreid...

Maar morgen zou er weer gezwoegd worden op al die akkers... gezwoegd voor 't dagelijksch brood, dat toch meestal dankbaar van den Vader in den Hemel aanvaard en nimmer zonder dankgebed genuttigd werd.

Fons zag ook 't schijnsel in moeders woning.

Neen, hij zag niet tegen de week van arbeid op, en hij behoefde geen drank om de gedachten van 't werk af te leiden gelijk sommige jongelingen, die dronken hun leger zochten en er hun roes uitsliepen om morgen, zwaar van hoofd en stram van leden, morrend, ja, vloekend zelfs, den nieuwen, door God verleenden dag te begroeten!

Werken ! Ha... hij werkte gaarne, de kloeke boerenzoon, want hij zag een doel voor oogen, een punt om naar te staren... een blijden dag, die eens komen zou !

En hierover mijmerend, vergat Dhondt zijn vijand en diens gezellen, het gebeurde voor de afspanning, de belediging hem, maar vooral Elodie aangedaan.

Plotseling stond een gedaante voor hem.

Fons schrok hevig.

— Wie zijt ge ? vroeg hij ontsteld.

— Wat heb je nu van mij te zeggen? klonk het op wraakzuchtigen toon.

— Masselis !

— Ja, ja, Masselis ! Wat hebt je nu te zeggen? Spreek, allez, spreek nu !

— Laat me door! hernam Dhondt, zich van zijn schrik herstellend.

— De brouwerszoon en is er nu niet! siste de nijdige vijand. We zijn alleene.

— 'k En geloove 't niet, je en durft alleene dat rooverswerk niet doen, antwoordde Fons; Camiel, je vriend, zal wel entwaar verdoken zitten. Gij alleene tegen mij, dat aanvaard ik !

— Herhaal nu wat je gezeid hebt, als je durft. Allez, ik luistere ! Spreek nu ook zoo frank! hernam Pol op doffen toon.

— 'k En trekke geen enkel woord in. Je hebt lijk de gewoonte de menschen aan te randen! Alles nog eens herhalen? Hoor je zoo gaarne de waarheid?

— Vraag vergiffenisse !

— Vergiffenisse !

— Ja en rap ! Hoor je 't rap... vergiffenisse !

Fons lachte.

— Je gaat nog zot worden van hoogmoed, Masselis.

'k Beklage je !

— Vergiffenisse ! herhaalde de ander en hij gaf Dhondt een stoot in de borst.

Maar Elodie's verloofde vreesde zijn vijand niet en hij greep dezen vast... maar werd tegelijkertijd door een ander bij de beenen op den grond getrokken.

— Dat is laf... Camiel helpt je! schreeuwde de zoo verraderlijk aangevallen jongeling. Elwel ! twee tegen één.... 't is alzo! En hij verweerde zich wanhopig tegen zijn beide vijanden.

— Wil ik men mes trekken, meneere Masselis? vroeg Camiel, die onder den invloed van den drank was. Wil ik hem naar de andere wereld zenden? 'k Moete toch naar den bak... een jaar of drie meer of min... bah!... Wil ik... je zijt er dan voor eeuwig van verlost !

Fons was in doodsangst...

Hij wist, hoe gemakkelijk er in Vlaanderen met de messen gespeeld wordt, hoe voor een kleinigheid 't bloed stroomt en jonge levens verwoest worden...

Zou hij hier omkomen ?

Hij zag plots zijn ouders... en Elodie.... ja, Elodie vooral !...

— Moord, moord ! schreeuwde hij luid.

— Moete ik 't doen? vroeg Camiel weer. Spreek een woord ! Eén steek... en 't is gedaan !

— Moord ! klonk het angstiger nog en die wanhoopskreet scheurde de plechtige stilte van den nacht. 't Was een kreet van een jong, hoopvol leven !

— Spreek, moete ik? vroeg de schelm voor de derde maal. En een mes glinsterde in 't sterrenlicht.

— Neen, neen... dat mes weg ! antwoordde Masselis verschrikt. Ie heeft nu een tjaffeling 1) die hij

1) pak slaag.

onthouden zal ! Kom mee, Camiel... laat hem nu gerust !

De schurken snelden heen...

Fons stond vlug op, en van 't dreigend gevaar bevrijd, maar toch nog vreezend, dat het terugkeeren zou, rende hij wild over 't veld, den weg naar 't ouderlijk huis verkortend.

Hijgend bleef hij aan de hoevepoort staan.

— Gered ! stormde 't in zijn gemoed.

Maar dan kwam de woede weer boven.

— Ha ! Masselis, dat zal je duur bekoopen, zei hij... Masselis... sloeber.. dat zal je duur bekoopen...

Lang poosde Fons op den boomgaard. Hij wilde kalm zijn, alvorens in huis te treden en nog bruiste wild 't bloed door zijn jong, krachtig lijf... en nog baldden zich de vuisten... nog beefde hij... niet van angst meer, doch van toorn... nog klopten snel zijn slapen....

Kalm ?

— Masselis, Masselis...., sloeber... aanrander... Masselis, dat wordt een zake van 't gerecht ! wrokte 't weer in hem.

Maar dan dacht Fons aan Elodie !

Een gerechtszaak !

Masselis' naam voor de rechtbank en in de bladen... goed !... maar ook zijn naam... en vooral Elodie's naam !

En Elodie's naam op de tong van alle dorpelingen... ook op de tong van de inwoners der naburige dorpen.

En bovendien, had hij getuigen ? Camiel en Masselis zouden alles loochenen....

Niemand waarschijnlijk had zijn angstig gegil gehoord !

Neen, Fons werd nog niet kalmer, maar 't was reeds besloten... 't zou geen gerechtszaak worden... om Elodie's eere niet....

Hij zou Masselis eens spreken en dreigen... en ter wille van zijn geliefde hem mijden !

En Camiel zou immers deze week Meerdale verlaten !

Fons bedwong zijn toorn, reinigde zijn kleeren, en stapte de woning binnen.

Vader en moeder verbeidden hem voor het avondgebed.

De zoon verhaalde niets van de aanranding. 't Was een zaak tusschen hem en Masselis en waarom dus zijn ouders bedroeven en ongerust maken ?

Ook voor Elodie zou hij alles verzwijgen ! Lang duurde het eer Fons in slaap viel.

* * *

Elodie had 't gebeurde bij de «Krone» voor haar ouders niet verborgen gehouden. Vader zou het immers toch hooren !

Vermeersch was hevig verontwaardigd bij 't vernemen van de beleediging zijn dochter aangedaan.

— Masselis peinst, dat ie baas is op de parochie, zei hij nijdig, maar we zullen hem dat morgen eens anders leeren. Mijn eerste bezoek is aan den sjampetter ! We zullen dat alzoo niet laten !

— Neen, vadere, als 't je belieft niet ! smeekte de dochter.

— 'k En ga dat alzoo niet laten, hernam de boer. Wat meent die dwaas wel ? Ie zou mijn dochter al mogen zeggen wat ie wil, omdat zijn vadere wat meer geld heeft dan ik ! Ha ! ie kent Vermeesch dan nog niet !

— Vadere, als 't je belieft, en moei er den sjampetter niet in ! drong Elodie aan. Peins toch eens, dat het voor den tribunaal kwam !

— Van eigen 1)

— En dat ik naar de steê 2) moest... voor de heeren als getuige !... Neen, vadere, laat dat alzoo of spreek eens met boer Masselis !

— Ja, dat ware nog 't beste, zei de boerin. Anders wordt er te vele over geklapt.

De boer dacht na.

— Je hebt gelijk, stemde hij eindelijk toe. Masselis en is niet waard, dat je gij voor hem naar de steê zou moeten gaan ! Maar dat ie zen eigen stille houdt. Morgen zal ik eens met hem spreken ! Mijn dochter beleedigen ? Ah, neen, neen, alzoo niet ! Voor wie ziet ie je aan ?

* * *

Boer Vermeersch ging den volgenden morgen reeds vroeg naar «'t Lindenhof», de groote hoeve, die aan Masselis toebehoorde.

Toen Elodie's vader die nette, zindelijke boerderij, welke steeds zijn afgunst opwekte, treiterend zag opdoemen achter de prachtige boomen, naar welke ze genoemd was, kwam de woede van gisteravond weer boven.

— Wat peinst die neuzemaker wel... voor wie ziet hij mijn dochter aan... meent ie koning van de parochie te zijn? bromde de landbouwer, terwijl hij door 't statige onlangs vernieuwde hek stapte.

Driftig klopte hij op de deur van de woning, die in tegenstelling met schier alle boerenhuizen, uit twee verdiepingen bestond.

Een meid kwam open doen.

— Is de boer thuis? vroeg Vermeersch kort.

— Ja, meneere is thuis, antwoordde de deerne, en ze drukte op 't woord «meneere».

1) natuurlijk. 2) stad.

Vermeersch wist wel, dat de verwaande baas van 't Lindenhof zich aldus liet noemen, maar toch hernam hij :

— 'k Zou den boer wel eens willen spreken.

— 'k Zal vragen of meneere u kan ontvangen... of ie geen belet en heeft, zei het meisje, even koppig.

Maar juist trad de zoon, Pol, in de gang.

De jongeling zag er nog slaperig uit en zijn gelaat vertoonde de sporen van zijn herbergbezoek, dat tot laat in den nacht geduurd had.

— Ah, boer Vermeersch ! riep Pol op gemeenzamen toon. Is 't voor vader of voor mij? En zachter vroeg hij : Is 't voor die zake van gisteravond met Elodie? Jaa 't zekere ?... 'k Was tewege 1) naar joen te gaan... maar nu je hier toch zijt, kom in deze kamer, als 't je belieft...

De jongeling liet den bezoeker in een nevenvertrek, dat kostbaar maar smakeloos bemeubeld was, en door vader en zoon Masselis «'t bureau» genoemd werd. En ofschoon noch de baas noch zijn erfgenaam in staat was een behoorlijken brief op te stellen, stond er toch een mahoniehouten schrijftafel, voorzien van alles, wat in een wel ingericht kantoor thuis behoort.

— Zet je, baas Vermeersch, zei Pol haastig. Je zijt dul 2) zekere ?

Maar zonder Elodie's vader tijd te gunnen hierop te antwoorden, rammelde hij voort :

— 'k En wiste, men ziele, niet wel, wat ik deed gisteren. Zie, om het te zeggen lijkt het is, 'k heb Elodie gaarne gezien... en ze weet het, maar ze koos Dhondt...

— Hebt je gij Elodie gevraagd? riep Vermeersch vol verbazing uit.

— Gevraagd en niet gevraagd... maar algelijk ge-

1) op weg — van plan. 2) kwaad.

noeg getoond, dat ik heur beminde... en als ik gisteren dien Dhondt zag, die zoo jaloersch is, dat 't je niet kunt gelooven, zie, baas Vermeersch... ik moeste men spijt uitwerken... 't en was niet wel... neen 't en was niet wel... maar een glazetje gedronken en toen 1) men verdriet... zie je moet 't algelijk 2) excuseeren, baas Vermeersch !

De boer gaapte den jonkman nog verrast aan.

— En Elodie en wilde je niet? liet hij zich ontvalen... Maar haastig vervolgde hij : Men dochtere moet heur goesting 3) doen... en Dhondt zal ook 'nen goede man zijn....

— 'k En zegge niet neen, baas Vermeersch, maar jonkheden en oordeelen alzoo niet !

— 'k Was algelijk zeer dul, als ik 't hoorde. Je laat Elodie op ieders tonge rijden, hernam de bezoeker.

— 'k Heb er spijt van, boer Vermeersch, vele spijt... maar ik en kost me niet bedwingen....

— En dan die sloeber 4) van een Camiel... zie, dat is toch geen compagnie 5) voor een boerenzone lijk gij !

— Neen 't, baas, in 't geheel niet ! Maar ie was daar in de «Krone»... en ie begon... maar niet voor mij, wi-je 6) Dhondt heeft dat misschien alzoo uitgelegd... maar je weet gij 't best, waarom Camiel op joen en jen familie kwaad is. Maar, allah! dien deugniet raken we van de weke voor een jaar of twee kwijt! Zoo, baas, laat ons 't al vergeten, willen we ?

— Als 't maar niet meer gebeurt !

— Maar neen 't, neen 't... 't is nu alzoo... Elodie verkeert met Fons... en ze mag heur goesting doen. 'k

1) daarbij. 2) toch. 3) zin. 4) schurk. 5) gezelschap.
6) hoor!

Zal ik een andere zoeken... er is keure 1) genoeg... maar een mensch heeft zen gedacht, is 't geen waar?

— Elodie mag heur goesting doen, hernam Vermeersch, vaneigen 2) als ze iemand pakt die min of meer van dezelfde soorte is... en Fons gaat nu met haar... Ze zijn nog niet getrouwd... maar 't kan een houwelijk worden.

— Ga je een glas wijn aanvaarden, baas Vermeersch? vroeg Pol zeer vriendelijk.

— Neen, merci, 't is te vroeg...

— Eén glas, toe...

— Neen, neen... ik ga seffens 3) voort, er is veel werk... zoo, Pol, ik aanvaard jen verontschuldigen... laat ons in vrede leven !

— 'k En vrage niets beters !

De zoon Masselis liet den bezoeker uit, en in huis teruggekeerd, lachte hij schaterend.

— Ie aanveerd men verontschuldigen, zei hij spottend. Ha ! ik kan de menschen rond men vinger winden. 't Was een domme klucht gisteren... Vermeersch draagt 't herte hooge en ie kon 't al aangeven bij den sjampetter... en je kunt nooit weten ! Nu en is er geen vreeze meer ! Van Fons' aanranding weet ie niets.. en die zake, bah! ik en trekke mij daarvan niets aan... er zijn geen getuigen van Fons' ramming! Vermeersch is weer welgezind. Een beetje zijn vriend spelen, is noodig, want ik en vergete Elodie niet ! 't Is een schoon meisje... en men gedacht staat er op.... en ook, hoe schoone, kost ik heur van dien Dhondt wegtrekken ! Neen, baas Vermeersch, ze zijn nog niet getrouwd !

Elodie's vader stapte, diep in gedachten verzonken, huiswaarts. Pol Masselis had een oogje op Elo-

1) keuze. 2) natuurlijk. 3) dadelijk.

die gehad, hij, de eenige zoon van den rijken boer, de erfgenaam van 't Lindenhof. Elodie had Fons Dhondt verkozen... haars gelijke in stand, ja, maar ook niets meer, eer minder. Pol Masselis verstooten !

Een huwelijk tusschen zijn kind en den jonkman, dien hij zooeven verlaten had, dit denkbeeld verblindde den landbouwer wel een oogenblik, maar 't schonk hem geen vrede ! Er was iets onaangenaams aan verbonden ! Pol Masselis was rijk... hij zou tenminste rijk zijn... rijker dan elke andere boer van Meerdale. Maar dan dacht de vader aan den «mensch» Pol Masselis. O ! zeker, men overdreef in het dorp, velen waren afgunstig en uitten hun gevoel door allerlei praatjes over den toekomstigen baas van 't Lindenhof te vertellen... maar toch... Pol leefde lichtzinnig, verkeerde in de stad als hij op vaders landerijen had moeten zijn, verkwistte geld, wilde ieder overbluffen.... En toen zag Vermeersch Fons voor zich... een zoon uit een degelijk gezin... een werker... een jongeling van onberispelijk gedrag.

— 't Is beter lijk dat 't nu is, mompelde Vermeersch, doch hij wist, dat de gedachte aan een verbintenis tusschen Elodie en Pol hem meermalen beroeren... en misschien verblinden zou.

— Ehwel ? vroeg de boerin, toen ze haar echtgenoot de kamer zag binnen komen. Elodie keek ook nieuwsgierig naar haar vader.

— 'k Heb Pol gesproken, antwoordde Vermeersch. Ie heeft mij zijn verontschuldiging aangeboden....

— Doet hij ? viel de vrouw verwonderd in.

— O, ie was zoo mak als een schaap, en ie weet ook wel, dat ik niet met me late lachen... weet-ie 't wel ! Ie heeft gezeid, dat ie er vele spijt van had en dat 't niet meer zou gebeuren !

— Heeft ie dat allemale gezeid ? hernam moeder verbaasd.

— O, 't was al dat je wilde ! Maar Elodie, zeg ons 'n keer, heeft Pol met joen over een verkeering geklapt ?

— Over een verkeeringe ! herhaalde de boerin, haar dochter met wijd geopende oogen aanstarend.

Elodie bloosde hevig.

— Min of meer, vadere... maar 'k en wilde nooit naar hem horken ! 1) Ie zoudt toch niet willen, dat ik met Pol Masselis afkwam, antwoordde ze vol vertrouwen.

— Pol achter onze Elodie... maar zwijg toch ! Pol achter Elodie... Pol Masselis... wat gaan we nog hooren ? Pol en Elodie !... zeide de vrouw al meer en meer verbaasd.

— Pol en zou geen goede man zijn, hernam 't meisje. Ieder kent hem genoeg !

— Pol Masselis !... En ze zeggen, dat ie met een deftige stadsjuffer vrijt ! sprak moeder weer.

— De menschen vertellen al vele op Pols kappe. verzekerde Vermeersch. Elodie je hadt ons dat wel eens kunnen zeggen...

— Heb ik niet wel gedaan, vadere ? vroeg de maagd ongerust.

— Ja-je, ja-je, men kind, w' hèn Pols geld niet noodig, en Fons is betere van karakter...

— Stijf vele ! stemde de boerin toe. Maar algelijk Pol Masselis, de zone van 't Lindenhof ! 't Is jammer, dat ie zoo slecht leeft !

— Slecht leeft... slecht leeft... 't is weere te vele gezeid, wedervoer de boer. Van een vingere maken de menschen een heelen arm... ze overdrijven straf !

1) hooren.

— 't Is waar, bekende moeder.

— Met Pol en zou 'k niet gelukkig zijn, riep Elodie bijna weenend. Eén die met gasten gelijk Camiel verkeert!

— Ja, maar Camiel en was gister niet opgestootk door Pol, zei de boer.

— Hij doet, vadere! 'k Heb gezien dat Pol hem entwat in d' ooren vezelde en seffens kwam Camiel naar ons toe! Pol heeft hem zekere opgestootk!

— Je peinst dat... zie, je hebt die zake van gisteren een beetje overdreven... of Fons misschien... Fons is jaloersch!

— Maar vadere, je hadt het moeten zien! 'k Had willen wegkruipen van schaamte! En al die menschen er rond!

— Jamaar, 'k heb Pol de lesse gelezen en 't en gaat niet meer gebeuren. En kind, 't is waar, je heb wel gedaan. Pol en is geen man voor joen... en we kunnen wij voort doen zonder Masselis' geld.

— O, ja-wij! stemde de boerin toe.

Het meisje ging weer gerustgesteld aan haar werk.

— Pol Masselis achter Elodie! zei de boerin nogmaals tot haar man.

— 't Is algeijk jammer, dat Pol alzo van karakter is, anders...

— 't Is 't beste lijk 't nu is! Vele geld is wel, maar een goed karakter is betere... antwoordde de boer.

— Jaa 't, vaneigen! bekende moeder. Beiden begaven zich tot den arbeid... maar gansch den dag door dachten ze aan een verbintenis, die « betere niet zou gesloten worden, maar algeijk schoone had kunnen zijn! »

Pol Masselis was tegen elf ure op den akker nabij de hoeve, toen hij Fons Dhondt zag naderen.

— 't Tweede bezoek! spotte hij, maar tegen dat manneke daar en ga ik zoo schoone niet spreken! Zou hij van 't gerecht klappen? Bah! er zijn geen getuigen... en 'k zou alles liegen... 'k zou 't van eigen alles liegen!

— Je weet zekere wel waarvoren ik kom? riep Dhondt reeds uit de verte.

— 'k En doe! antwoordde Masselis.

— Dat je een zot was, zot van hoogmoed, een een-delijke neuzemaker, dat wist ik al lange, maar een schoelie...

— Let op je woorden! riep Masselis dreigend.

— Er zijn nu ook geen getuigen! Omdat ik geen getuigen had, durf je nog alzo spreken... maar zij je er zeker van, dat niemand weet wat er gisteren gebeurde is? hernam Fons geheimzinnig.

Masselis schrok.

Dhondt merkte 't wel en hij besloot den snoever eens bang te maken.

— Zij je zeker, dat er geen getuigen waren? En als 't gerecht getuigen oproept, kun je deze niet allemale met geld omkopen... en met pinten evenmin! En zulke schoeliestreken worden streng gestraft! 't Zou schoone zijn... eerst Camiel in den bak... en dan Camiels kameraad, de rijke Pol Masselis! Als de gendarmen achter je kwamen, liep de heele parochie uit en 't omliggende stroomde toe. Pol Masselis naar 't kot! 1)

Dhondts vijand verbleekte.

— Er zijn geen getuigen! stamelde hij...

— Weet je gij dat zoo zeker? Je zou aardig kunnen staan zien.

— Noem ze dan!

— Je kunt niet alle menschen met pinten omkoo-
pen! Zelfs de grootste deugnieten zijn benauwd een
valschen eed te doen! Zie men handen eens!

En Fons toonde schrammen, die hij voor zijn
ouders verborgen had gehouden, gisteravond en dezen
morgen.

— Zijn dat geen bewijzen? De jugen 1) zijn slim.
Door iemands nagels met de schrammen te vergelijken,
kunnen ze vele te weten komen!

En ze vragen iemand uit... Camiel en gij zoudt
niet kunnen blijven liegen...

Masselis nam zich voor straks zijn nagels te knip-
pen.

— Een aanrandinge! hernam Fons. Hoeveel heeft
Duikers gehad, die zijn ouden baas in 't bosch af-
wachtte? Er waren geen getuigen daar.. Hoevele heeft
Duikers gehad? Vier maanden geloof ik.. en er waren
verzachtende omstandigheden! Zijn baas had hem
onrechtvaardig behandeld. Gij en hebt niets tot jen
verdediging.. gij deelt lijk een schoelie!

Zou hij zich moeten vernederen voor zijn vijand...
toch schoon moeten spreken als dezen morgen?

— De jugen zijn streng den dag van vandage! ver-
volgde Fons onbarmhartig, Masselis' angst wel bemer-
kende.

— Doe wat je wilt! riep Pol, die zich nog niet geven
wilde.

— Twee aanrandingen... eene voor de Krone, die
ook al strafbaar is... eene in den donker, lijk moorde-
naars doen! En bij de laatste waren doodsbedreigin-

1) rechters (van 't Fransche jüge).

gen! Hoeveel kreeg Norden voor doodsbedreiging
tegen den sjampetter? Was 't geen jaar?

't Zweet brak Masselis uit...

— Ik en sprak geen doodsbedreigingen, stotterde
hij, terwijl hij al minder grond onder zijn voeten ge-
voelde.

— Neen, maar Camiel... en gij hadt hem gehoord...
dat is 't zelfde! Ja, dat is nog meer strafbaar... iemand
opzetten!

Masselis zweeg; hij scheen te prooi aan een hevigen,
inwendigen strijd.

— Fons, zei hij dan — en 't kostte hem moeite te
spreken — 'k en wiste niet wat ik deed... laat ons die
zake vergeten!

— Vergeten?

— Fons, zie, 'k zag ik Elodie ook gaarne en ik had
verdriet!

— 't Is een aardige manier, om te toogen, dat je
een meisje gaarne ziet, als je ze aanrandt op klaar-
lichten dage!

— 'k En wist niet wat ik deed. Laat de zake alzoo!

— 't Ware 't gemakkelijkste voor joen! En zoo zij
je gij! Boffen en baas spelen, en alles durven... maar
laf! Meneere Masselis is kleine nu... peins eens, me-
neere Masselis in den bak!

— 'k Spreke serieus, Fons!

— Ik ook!

— Een mensch doet al eens entwat, dat ie niet zou
mogen doen! Laat de zake zoo, Fons.

— 'k En wete 't nog niet, 'k zal zien, hoe meneere
Masselis hem 1) gedraagt.

En zonder nog één woord te zeggen, keerde Elodie's
verloofde zich om, en hij ging heen als overwinnaar,

1) zich.

natuurlijk vast besloten aan 't geval van gisteren geen verder gevolg te geven.

Masselis beefde van spijt. Ha! hij had zich toch moeten vernederen, hij, de koning der parochie... hij, de rijke Pol... en vernederen voor zijn vijand! En bij dat gevoel kwam dan nog de angst voor 't gerecht.

Misschien waren er toch getuigen?

Fons had om hulpe geroepen! En hij en Camiel hadden iemand ontmoet nabij de dorpsplaats. En andere bewijzen... die eerste aanranding, die krabben,... en dan Camiel, die babbelen kon... en de rechters, die zoo slim waren en iemand uithoorden, dwongen alles te bekennen!

Neen, Masselis was niet gerust...

Hij, « de koning der parochie », naar de gevangenis als een booswicht... Welk een schande... welk een vlek op zijn naam! Aan 't kwaad zelf dacht Masselis niet! Zijn laagheid, zijn verdorvenheid was hij zich niet bewust! Maar de gevolgen, de straf!

En nog grooter werd Pols onrust, toen Camiel, de boever, die week tot twee jaar gevangenisstraf veroordeeld en onmiddellijk aangehouden werd! Hij las den volgenden dag 't verslag der zitting in de krant.

Zijn naam kon daar ook staan, zijn ondervraging... zijn vonnis! Alles uitvoerig beschreven en gretig gelezen te Meerdale en in de dorpen in 't rond... en ook in de stad door zijn kennissen!

Maar dagen werden weken en weken maanden... en er gebeurde niets!

De angst verdween, doch Pol Masselis wachtte zich wel Elodie en Fons nog een stroo in den weg te leggen.

En 't scheen of 't gebeurde een les voor hem was geweest.

De toekomstige eigenaar van 't Lindenhof gedroeg zich beter... en hij vermeed 't gezelschap van drinke-

broers, die om bier en genever hem wel vleien wilden; maar in de stad had hij andere gezellen, beter gekleed, beter gemanierd, beschaafder van taal, doch welke 't zelfde doel beoogden en er dezelfde middelen voor aanwendden: « den rijken boer te pluimen door hem te vleien. »

* * *

't Werd winter.

Een donkere wolk beschaduwde 't geluk der verloofden. Na Nieuwjaar moest Fons loten!

Als hij wat somber was, sprak zij bemoedigend: Bah! we en moeten niet benauwd zijn, trek je er in, ge koopt een man... 1) 't is zestien honderd frank weggesmeten, maar 't is nu alzo.

En als zij de toekomst donker inzag, was het Fons die haar opbeurde met dezelfde woorden. En toch bleef die wolk daar hangen.

De naderende loting vergalde de feestvreugde op Kerstavond, toen Fons en Elodie op de hoeve der laatste met ouders, vrienden, kennissen en werklieden rond 't vlammeend kerstblok bijeenzaten. En toen het meisje hem den eersten Januari « een zalig nieuwjaar » toewenschte, schoten haar de tranen in de oogen. Op « Dertienavond » kon zij niet lachen of zingen, en toen de « drie Koningen » uit « 't Moorenland » de hoeve bezochten, juichte ze hun niet als andere jaren toe.

Dikwijls lag Elodie op de ruwe bank bij de linde, 't plaatsje waar ze haar gemoed uitstortte en troost zocht. Rustiger gevoelde ze zich ook als ze in 't eerwaardig kerkje zat, waar de gele lichtjes op 't altaar haar schenen te bemoedigen, en de heiligen haar tegenlachten, waar 't geruisch van 't orgel en 't gezang van den priester berustende stilte brachten.

1) een plaatsvervanger, afgeschaft sedert 1910.

Dikwijls beknorde ze zich zelve om haar angstige gejaagdheid, waardoor ze nu den lotingsdag nog ver verschuiven wilde, dan hem reeds voorbij wenschte om zekerheid te hebben. Immers, Fons zou toch geen soldaat worden. En echter bleef die vage vreeze haar beroeren.

A. HANS

A. HANS
BOERENKINDEREN

BOERENKINDEREN

BOERENKINDEREN

door

A. H A N S

TWEEDE DRUK

L. OPDEBEEK - UITGEVER - ANTWERPEN